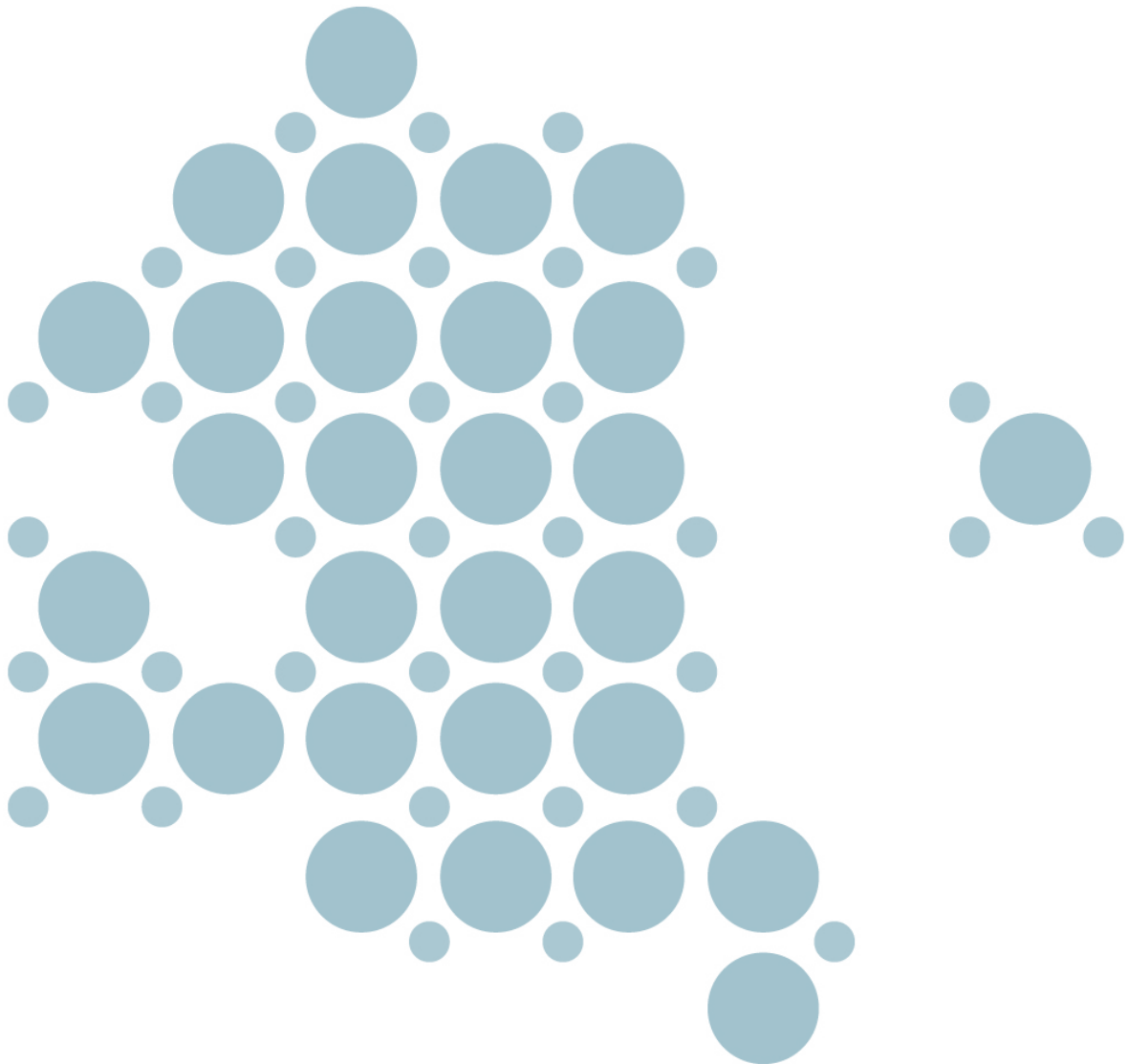


# Rammeaftale 2016

## Udviklingsstrategi for det specialiserede socialområde og specialundervisning



Opsummering af konklusioner og fokusområder

Kommuner i hovedstadsregionen og Region

Hovedstaden

2016



## INDLEDNING

Det er kommunernes ansvar at koordinere det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet på såvel børne- og ungeområdet som voksenområdet. Som følge heraf har kommunerne ansvaret for at udarbejde en årlig rammeaftale for det specialiserede social- og specialundervisningsområde, der består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale.

Med overdragelsen af en stor del af det specialiserede socialområde til kommunerne, og dermed også siden arbejdet med den første Udviklingsstrategi i 2011, er der sket et paradigmeskifte på området, der omfatter grundlæggende nye tilgange til at håndtere udvikling i målgrupper og efterspørgsel på tilbud. Der er kommet et øget fokus på omstillingsparathed, fleksibilitet og individuelle løsninger. Kommunernes indsatser er henover de seneste år i langt højere grad blevet kendetegnet ved indsatser i nærmiljøet, inklusion i normalområdet, forebyggelse, rehabilitering og recovery-tilgange. Udviklingen medfører, at der ikke, i lige så høj grad som tidligere, er direkte sammenhæng mellem målgruppeudvikling og behov for nye tilbud samt opnormering af antal pladser på de eksisterende tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien.

Udviklingsstrategien for 2016 omfatter både det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, og er gældende for perioden 1. januar 2016 til 31. december 2016.

Nedenfor opsummeres udvalgte centrale konklusioner og fokusområder fra Udviklingsstrategi for det specialiserede socialområde og specialundervisning i Rammeaftale for 2016. Styringsaftalen for 2016 vil kan findes i særskilt dokument. Udviklingsstrategi for det specialiserede socialområde og specialundervisning 2016 samt tilhørende bilag (bilag 1-6) kan findes som særskilte dokumenter på den fælleskommunale hjemmeside [www.rammeaftale-h.dk](http://www.rammeaftale-h.dk).

## TILBUD OMFATTET AF UDVIKLINGSSTRATEGI 2016

Tilbud omfattet af Udviklingsstrategien i Rammeaftale 2016<sup>1</sup> er:

- ▶ De *højt specialiserede* og de *mest specialiserede* tilbud i hovedstadsregionen
  - Højt specialiserede tilbud til borgere, som kræver et stort befolkningsgrundlag for, at tilbuddet kan drives rentabelt og med høj faglighed.
  - Tilbud til borgere med de mest komplekse og specielle behov, hvor tilbuddets eksistens er nødvendig for selvforsyning i regionen, og hvor målgruppens behov ikke kan varetages af andre tilbud i regionen.
- ▶ Alle regionsdrevne tilbud i hovedstadsregionen.<sup>2</sup>

Der er i hovedstadsregionen særlig opmærksomhed på de *mest specialiserede* tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien. Disse tilbud bliver fulgt løbende af en særligt nedsat task force. Derudover indgår der i Styringsaftale 2016 en fælleskommunal samarbejdsmodel, der efter behov kan sættes i spil for at sikre, at de mest specialiserede kompetencer bevares og udvikles i regionen.

## BEVÆGELSER PÅ DET SPECIALISEREDE SOCIAL- OG SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDE

Et formål med Udviklingsstrategien er at undersøge, om der er områder, hvor der er behov for en særlig koordination eller samarbejde på tværs af kommunerne og/eller mellem kommunerne og Region Hovedstaden. Det kan være i form af regulering af tilbud og pladser blandt de højt specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategien eller andre særlige indsatser eller tiltag i tværkommunalt regi. Region Hovedstaden vil indgå i koordinationen, såfremt reguleringen af pladser eller indsatser omfatter regionalt drevne tilbud.

<sup>1</sup> Afgrænsningen af tilbud omfattet af Udviklingsstrategien blev besluttet mellem hovedstadsregionens kommuner og Region Hovedstaden i forbindelse med Rammeaftalen for 2011.

<sup>2</sup> Jf. Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde samt bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på specialundervisningsområdet.



Der kan konstateres nogle bevægelser og tendenser inden for målgrupperne og tilbudstyperne på det specialiserede socialområde, som har direkte relevans for den tværkommunale koordination i KKR-regi<sup>3</sup>. De væsentligste konklusioner er følgende:

- ▶ Generelt oplever kommunerne ikke akutte problemstillinger i sammenhængen mellem kommunernes efterspørgsel og de højt specialiserede tilbuds udbud af pladser og ydelser inden for de forskellige målgrupper på det specialiserede socialområde.
- ▶ Der vurderes således ikke at være behov for i 2016 at indgå tværkommunale aftaler og/eller aftaler mellem kommunerne og Region Hovedstaden om konkrete reguleringer af tilbud eller pladser omfattet af Udviklingsstrategi 2016.
- ▶ Stigende kompleksitet i målgruppernes problemstillinger, behovet for sikring af de specialiserede kompetencer og tilpasning af tilbudsviften til kommunernes og målgruppernes behov bevirker dog, at der i 2016 fortsat er behov for styring og fælles koordination af området for at sikre den mest hensigtsmæssige tilbudsvifte og organisering af de specialiserede social- og undervisningstilbud.
- ▶ Til trods for at kommunerne ikke oplever akutte problemstillinger, kan der identificeres nogle tendenser, der i nogle tilfælde og i forskellig grad vanskeliggør kommunernes muligheder for at give det mest hensigtsmæssige tilbud til pågældende borgere.
- ▶ En række kommuner peger på, at det i nogle tilfælde kan være vanskeligt at finde egnede tilbud til voksne med hjerneskade, voksne med øvrige svære sociale problemer, voksne med multiple og sammensatte vanskeligheder samt ældre borgere med komplekse handicap.
- ▶ Tilsvarende peger en række kommuner på, at det i nogle tilfælde kan være vanskeligt at finde egnede tilbud til børn og unge med psykiske vanskeligheder, børn og unge med multiple og sammensatte vanskeligheder samt unge med misbrug og hjemløshed.
- ▶ Derudover oplever kommunerne generelt en øget diagnosticering af mennesker med autisme, autismspektrum forstyrrelser og ADHD.
- ▶ Det specialiserede socialområde i hovedstadsregionen er fortsat præget af strategier om inklusion, forebyggelse, og hjemtagning af borgere fra døgntilbud til typisk mindre indgribende tilbud i nærmiljøet.
- ▶ Kommunernes tiltag er drevet af et større fokus på at tilbyde hjælpen i nærmiljøet samt at opnå mest mulig effekt af indsatserne for at skabe mestring af eget liv.
- ▶ Belægningen i de højt specialiserede tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien, er gennemsnitligt set forholdsvis høj (96 procent).
- ▶ Driftsherrerne af de højt specialiserede tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien, forventer ikke væsentlige ændringer i antallet af pladser i tilbuddene i 2016 og årene fremover.

Med baggrund i ovenstående konklusioner er der for 2016 udvalgt fire fokusområder for den tværkommunale koordination i KKR-regi:

1. Når borgere med svære og komplekse handicap bliver ældre
2. Øget diagnosticering af børn og unge med autisme, autismspektrum forstyrrelser og ADHD.
3. Behov for en omstillingsparat tilbudsviften med stor fleksibilitet i tilbuddene
4. Målrettede tilbud til voksne med hjerneskade skal fortsat sikres.

Fokusområderne 1 og 2 bliver i 2016 genstand for vidensdelingsaktiviteter mellem kommunerne i hovedstadsregionen.

Fokusområde 3 adresseres i forbindelse med behandlingen af Socialstyrelsens centrale udmelding om voksne med kompleks erhvervet hjerneskade.<sup>4</sup> Derudover vil fokusområde 3 såvel som fokusområde 4 blive

---

<sup>3</sup> Der er i forbindelse med Udviklingsstrategi 2016 gennemført en dybdegående analyse af kommunernes forventninger til den fremtidige udvikling inden for målgrupperne og til efterspørgslen efter tilbud. Analysen viser også udviklingen i belægning og fremtidig kapacitet.



adresseret i forbindelse med behandlingen af det særlige tema for 2016, hvor den generelle sikring af forsyningen af fagligt og økonomisk bæredygtige specialiserede tilbud i hovedstadsregionen blandt andet vil være et centralt element.

#### SÆRLIGT TEMA I HOVEDSTADSREGIONEN

Et formål med Udviklingsstrategien er også, at KKR Hovedstaden skal udvælge hvilke særlige temaer, der skal være i fokus i det pågældende år. Derudover har Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold mulighed for at udmelde særlige temaer, som skal indgå i strategien. Ministeren har ikke valg at benytte denne mulighed i forbindelse med Udviklingsstrategi 2016.

For Udviklingsstrategien i Rammeaftale 2016 er det særlige tema følgende:

- ▶ Udarbejdelse af en strategi for det tværgående specialiserede socialområde i hovedstadsregionen, herunder fastsættelse af målsætninger for området.

---

<sup>4</sup> 1. november 2014 udmeldte Socialstyrelsen de to første centrale udmeldinger, der vedrører følgende målgrupper Børn og unge med alvorlig synsnedsettelse og Voksne med kompleks erhvervet hjerneskade. KKR Hovedstaden skal afrapportere på disse centrale udmeldinger den 1. marts 2016.